

උමා වියෙන් පසු එළඹෙන ජීවන අවධි හඳුනා ගනීමු

චිම්බයක් හා ගුත්‍රාණුවක් සංසේචනය වීමෙන් මධ්‍යකුස තුළ පිළිසිද ගත් කුඩා ජීවියෙකු වන ඔබ මේ වන විට උමා විය පසු කර නව යොවුන් වියට එළඹී සිරිසි. නව යොවුන් වියෙන් තරුණ වියටත්, තරුණ වියෙන් මැදි වියටත් අනතුරුව වැඩිහිටි වියටත් කෙමෙන් ඔබ එළඹෙනු ඇත. මේ එක් එක් අවධියේ දී පොදුවේ දැනෙන අවශ්‍යතා විවිධ ය. එම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ දී විවිධ අභියෝග ද මතු වේ. මෙම අවධි පිළිබඳ දැනුම්වත්ව, අවබෝධයෙන් කටයුතු කිරීමෙන් ඔබටත් ඔබ ඇසුරු කරන විවිධ වයස්වල පුද්ගලයන්ටත් පහසුවෙන් කටයුතු කළ හැකි වේ.

10 වන ග්‍රේණියේ දී ඔබ ඉගෙන ගත්තේ උමා වියේ විවිධ අවධිවල වියේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම පිළිබඳව සි.

මෙම පාඨමෙන් නව යොවුන් වියේ, තරුණ වියේ, මැදි වියේ සහ වැඩිහිටි වියේ විවිධ අවශ්‍යතා ද ගැටුපූ සහ අභියෝග ද විසඟුම් ද හඳුනා ගනීමු.

ජීවිතයේ විවිධ අවධි

පසු ගිය වසරේ ඔබ උගත් පරිදි උමා වියේ ප්‍රධාන අවධි පහත දක් වේ.

1. පුරුව ප්‍රසව අවධිය - මව කුස තුළ
2. නවත අවධිය - උපතේ සිට දින 28 දක්වා
3. උදරු අවධිය - උපතේ සිට සිට වයස අවුරුදු 1 දක්වා
4. පෙර උමා විය - වයස අවුරුදු 1 සිට අවු 5 දක්වා
5. පසු උමා විය - වයස අවුරුදු 6 සිට 10 දක්වා

උමා වියෙන් පසු එළඹෙන ජීවිතයේ විවිධ අවධි දැන් අඩි හඳුනා ගනීමු.

1. නව යොවුන් විය (Adolescence)	- අවුරුදු 10ත් 19ත් අතර
2. තරුණ විය (Youth)	- අවුරුදු 20ත් 39ත් අතර
3. මැදි විය (Middle age)	- අවුරුදු 40ත් අවුරුදු 59ත් අතර
4. වැඩිහිටි විය (Old age)	- අවුරුදු 59ට වැඩි

නව යොවුන් විය - වයස අවුරුදු 10 කිට අවුරුදු 19 දක්වා අවධිය

නව යොවුන් වියේ පසු වන යොවනයෙකු යනු ලමයෙකු ද නොවන වැඩිහිටියෙකු ද නොවන එක්තරා සංතුන්ති සමයක පසු වන්නෙකි.

මෙම කාලය තුළ දී කායික, මානසික හා සමාජීය වෙනස්කම් රෝගකට මූහුණ දීමට සිදු වේ.

2.1 රුපය - නව යොවුන් විය

2.1 සටහන

කායික වෙනස් වීම්

- ගරීරය ශිසුයෙන් වර්ධනය වේ.
- ද්‍ර්විතියික ලිංගික ලක්ෂණ මතු වේ.
- ප්‍රජනක අවයව පරිණත වේ.

නව යොවුන් වියේ වෙනස්කම්

මානසික වෙනස් වීම්

- තරහ, සතුව ආදී හැඟීම්වලට ඉක්මනින් ප්‍රතිචාර දක්වයි.
- නිර්මාණයිලි වේ.
- ස්වාධීනව කටයුතු කිරීමට කැමති වේ.

සමාජීය වෙනස් වීම්

- සමාජයිලි වීමට කැමැත්තක් දක්වයි.
- විරුද්ධ ලිංගිකයන් පිළිබඳ උනන්දු වෙයි.
- සම වයස් මිතුරන්ගේ ඇසුර ප්‍රිය කරයි.

මෙම වෙනස්කම් පිළිබඳ තව දුරටත් අධ්‍යයනය කිරීමට 16 වන පාඨමේ දී ඔබට අවස්ථාව ලැබෙනු ඇත.

මෙසේ කායිකව, මානසිකව හා සමාජීයව වෙනස්කම් රාඛියකට මූහුණ දෙන නව යොවුන් වියේ අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම ඔබට ඉතා වැදගත් වේ.

නව යොවුන් වියෙහි අවශ්‍යතා

කාසින අවශ්‍යතා

පෝෂණය

ඇරිරය වර්ධනය, ගක්තිය ලබා ගැනීම හා ලෙඩි රෝගවලින් ආරක්ෂාව සඳහා දෙනික කැලරි අවශ්‍යතාව මෙන් ම මහා පෝෂක හා ක්ෂේද පෝෂක අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ විය යුතු ය.

වේගයෙන් ගරිර වර්ධනය සිදු වන මේ අවධියේ දී අනාගතයේ නිරෝගී මවක/පියෙකු වීමට අවශ්‍ය පෝෂණය සපුරා ගත යුතු වේ.

ව්‍යායාම

නිරෝගීව පවත්වා ගැනීමට බෝ නොවන රෝගවලින් (අධිරැකිර පිඩිනය, දියවැඩියාව) ආරක්ෂා වීමට, ගරිරයේ හැඩිය, ගක්තිමත්ව පවත්වා ගැනීමට ව්‍යායාමවල නියුතු විය යුතු ය.

විවේකය

ගෙවී ගිය කොටස් අලුත්වැඩියාවට ගාරීරිකව විවේකය අවශ්‍ය වේ.

මානසික අවශ්‍යතා

ආදරය

දෙමාපිය, ගුරුවරු, යුතින්ගේ ආදරය නව අවධියකට එළඹින මේ කාලයේ තදින් ම අවශ්‍ය වේ. සම වයස් කණ්ඩායම්වල අසුර ද ප්‍රිය කරන අවධියකි. රිට අමතරව විරැද්ධි ලිංගිකයන් කෙරෙහි උනන්දුවක් ඇති වේ. නමුත් ජ්‍යෙෂ්ඨ හා රාගය වෙන් කර හඳුනා ගැනීමට අපහසු, හැඟීම්වලට අනුව ක්‍රියා කරන මේ අවධියේ දී ආදර සම්බන්ධතා නිසා අන්තරායදායක තත්ත්වවලට ලක් විය හැකි බැවින් බුද්ධිමත්ව කටයුතු කළ යුතු ය.

ආරක්ෂාව

ගාරීරිකව, මානසිකව වෙනස් වන මෙම අවධියේ දී දෙම්වුපිය, වැඩිහිටියන්ගේ ආරක්ෂාව අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ නිසා ඔබට ඇති වන ඕනෑම ගැටුවක් ඔබේ මුවුපියන් සමග විවෘතව සාකච්ඡා කිරීමට පසුබට නොවිය යුතු ය.

විවේකය

මනස සැහැල්ලු වීමට හා ආතතියෙන් මිදිමට මානසිකව ද විවේකය අවශ්‍ය වේ.

පොරුෂය ගොඩනගා ගැනීම

තමාගේ හැකියාවන් දැක්වීමේ අවශ්‍යතාව, තමන් අගය කරනු දැක්මේ අවශ්‍යතාව, නායකත්වය දැක්මේ අවශ්‍යතාව, ස්වාධීන තීරණ ගැනීමේ අවශ්‍යතාව, මේ කාලයේ දී ඇති වේ. එමගින් ආත්මාහිමානය හා පොරුෂය ගොඩ තැගේ.

සමාජීය අවශ්‍යතා

අධ්‍යාපනය

අනාගතයේදී රැකියාවක් කිරීම සඳහා මෙන් ම සමාජ තත්ත්වය පවත්වා ගැනීමට ද අධ්‍යාපන මට්ටම ඉවහල්වේ.

සම වයස් කණ්ඩායම් ඇසුර

සමාන අදහස්, සමාන ක්‍රියාකාරකම බෙදා හද ගැනීමට මේ ඇසුර උදුව වේ. තමන් තනිවී නොමැති බවට මානසික තෘත්තියක් ද ඉන් ලැබේ.

2.2 රුපය - සම වයස් කණ්ඩායම් ඇසුර

ආධ්‍යත්මික අවශ්‍යතා

අදහන ආගමට අනුව සිත එක් තැන් කිරීමේ හාවනාවක නිරත වීම, ආගමික කටයුතු සඳහා දෙමුවුපියන් සමග එකතු වීම මේ අවධියේදී පුරුෂ පුහුණු විය යුතු ය.

නව යොවුන් වියේ අවශ්‍යතා සැපිරමේ දී මත් වන ගැටුලු

නව යොවුන් වියේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේදී විවිධ ගැටුලු, අනියෝගවලට මුහුණ දීමට සිදු වේ. පහත දැක්වෙන්නේ එවැනි ගැටුලු කිහිපයකි.

1. ආර්ථික තත්ත්වය අයහපත් වීම
2. අව්‍යවේකි බව
3. නොසලකා හැරීම්වලට ලක් වීම
4. වැරදි පෙළඳවීම්වලට හසු වීම
5. නොගැළපෙන සම්බන්ධතා ඇති වීම
6. ලිංගික අධ්‍යාපනයක් නොලැබීම
7. අධ්‍යාපනය හා අනික්ත් දේ සම්බරව කර ගත නොහැකි වීම

නව යොවුන් විය සාර්ථක කර ගැනීමට අනුගමනය කළ හඳකි ක්‍රියා මාර්ග

1. නොදින් අධ්‍යාපන කටයුතුවල තියැලීම
2. සම්බරව ක්‍රිඩා, සෞන්දර්ය ක්‍රියාකාරකම් ආදියෙහි ද නිරත වීම
3. කාලය කළමනාකරණය කර ගැනීම
4. දෙමුවුපියන්ගේ, ගුරුවරුන්ගේ සහ යහපත් වැඩිහිටියන්ගේ අවවාද අනුව කටයුතු කිරීම
5. යහපත් මිතුරන් ඇසුරු කිරීම
6. නිවැරදි තිරණ ගැනීම, නිරමාණයීලි සහ විශ්ලේෂණාත්මක වින්තනය, එලදායී සන්නිවේදනය වැනි ජ්‍යෙන් නිපුණතා සංවර්ධනය කර ගැනීම

2.3 රුපය - නිරමාණයේ හැකියා වර්ධනය

五

ත්‍රියාකාරකම

පහත සඳහන් අවස්ථාවල ඔබේ මානසික පිළි අවම කර ගැනීමට ඔබ විසින් ගන්නා ලද ක්‍රියා මාර්ග මොනවාදුයි මූලින් සටහන් කරන්න

1. රුපවාහිනියේ/පරිගණකයේ වැඩි වේලාවක් ගත කිරීම නිසා මව/පියා සැරවැර කළ අවස්ථාවක්.
2. ඔබේ ප්‍රාග ම යහළවා/යෙහෙලිය අමතාප වූ අවස්ථාවක්.
4. ඔබේ යහළවෙකු/යෙහෙලියක වැරදි ක්‍රියාවකට ම්‍යුහුදු අනුමැතියෙන් තොරව පිටතට යාමට බල කළ අවස්ථාවක්
6. විභාගයකින් ඔබ බලාපොරොත්තු වූ ලකුණු නොලැබුණ අවස්ථාවක්.
8. අතරමග දී හමු වූ අයෙකු ඔබ හෝ ඔබ පවුලේ කෙනෙකු සමග බහින්බස් වූ අවස්ථාවක්.

අත්දැකීම් වැඩි වැඩිමල් යාති සොයුරෙකු හෝ සොයුරියක හමු වී මෙවැනි අවස්ථාවක ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග මොනවාදුයි අසා ඔබේ ක්‍රියාමාර්ග ඉදිරියෙන් සටහන් කරන්න

තරුණ විය - වයස අවුරුදු 20 සිට 39 දක්වා වූ අවධිය

වයස අවුරුදු 20 සිට 39 දක්වා වූ කාලය තරුණ විය වේ. මෙය ජීවිතයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සම්පන්න ම අවධිය ලෙස සැලකේ. වැඩිහිටි දිවිය කරා යන ජීවිතයේ දී, සමාජ වගකීම්, යුතුකම් ඉවු කරමින් වගකීම සහිත පුරවැසියෙකු ලෙස කටයුතු කිරීම මෙම වයසේ දී සිදු වේ. මේ වන විට යොවනයා බුද්ධිමය වශයෙන් පර්‍යාගියට පත් වන අතර පුළුල් සමාජ පරාසයක් තුළ තම භුමිකාව නිරුපණය කිරීමට වෙහෙසෙන අවධියකි. අධ්‍යාපනය සම්පූර්ණ කර රැකියාවකට යොමු වී ස්ථාවර වීමට මේ අවධියේ දී කටයුතු කරයි.

2.4 රුපය - තරුණ විය

තරුණ වියෙහි අවශ්‍යතා

කායික අවශ්‍යතා

පෝෂණය

ඇක්ති ජනක ආහාර හා ගරීරයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පවත්වා ගෙන යාමට හා ලෙඛ රෝගවලින් ආරක්ෂාවට අවශ්‍ය ආහාර ගත යුතු ය.

වැරදි ආහාර පුරුදුවලට යොමු නොවීම මගින් බෝ නොවන රෝග වැළඳීමේ අවදානම අඩු කර ගත හැකි ය.

උදා :- ස්පෑනික ආහාර

පුණු, සිනි, තෙල් අධික ආහාර

දරුවන් බිඟි කිරීම මේ අවධියේ දී සිදු වන බැවින් ගැහැනු දරුවන් පෝෂණය පිළිබඳ වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

ව්‍යායාම

මේ අවධියේ දී අධික කාර්ය බහුලත්වය නිසා ව්‍යායාමවල යෙදීම මග හැරී යයි. මේ නිසා ස්පූලතාව ඇති වීම, ගරීර හැඩිය වෙනස් වීම සහ බෝ නොවන රෝගවලට ගොදුරු වීම යන අනිතකර ප්‍රතිඵල ඇති වේ.

ව්‍යායාම සහ ක්‍රිඩා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා කාලය වෙන් කර ගැනීමෙන් මෙම තත්වය වෙනස් කර ගත යුතු වේ.

විවේකය

ආදයම් ඉපසිම සඳහා වැඩිපුර වෙහෙස වීමත්, පවුලේ කටයුතු ආදිය නිසා විවේකය අහිමි වීමත් නිසා රෝගී වීමට ඉඩ ඇත. මේ අවධියේ දී එලදායීව ප්‍රීතිමත් ලෙස විවේක කාලයක් සැලසුම් කර ගත යුතු වේ.

ලිංගික අවශ්‍යතා

ලිංගික අවශ්‍යතා කෙරෙහි නැඹුරුවක් ඇති වේ.

මානසික අවශ්‍යතා

විවේකය

විවේකය මානසික අවශ්‍යතාවක් ද වේ.
දුඩ් අව්‍යුත් හා තරගකාරීබවෙන් මිදි මානසික ආත්‍යිතයට ලක් වීමෙන් වැළකිය යුතු වේ.

ආදරය හා විවාහය

ආදර සම්බන්ධතා සහ විවාහය පිළිබඳ උනන්දු වෙන අවධියකි. විවාහයේ දී මානසික බැඳීම ද ආර්ථික, සමාජීය පසුබීම ද සලකා බැලිය යුතු වේ.
හැඟීම්වලට වඩා බුද්ධියෙන් වීමසා බලා කටයුතු කිරීමෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨය යහපත් කර ගත හැකි ය. අධ්‍යාපනය හා වෙනත් කටයුතු ද සම්බරව කර ගන්නා අතර නිසි වයසේ දී සාර්ථක විවාහ ජ්‍යෙෂ්ඨයකට ඇතුළත්ව යහපත් පවුල් පරිසරයක් ඇති කර ගත යුතු වේ.

සමාජීය අවශ්‍යතා

උසස් අධ්‍යාපනය

රැකියා වෙළඳ පොලේහි පවතින ඉල්ලුමත් සමාජ තත්ත්වයන් සලකා උසස් අධ්‍යාපනයට යොමු විය යුතු වේ.

රැකියාව

උගත් කමට සරිලන, සමාජයේ පිළිගත් යහපත් රැකියාවක නිරත වීම සුදුසු වේ.

නිවාස/දේපල

තමාට ම හිමි නිවසක්, වාහනයක් සමඟ පහසුවෙන් සහ සමාජයේ වැදගත් ලෙස ජ්‍යෙෂ්ඨ වීමට මේ අවධියේ දී යොමු වේ.

ආධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතා

ආධ්‍යාත්මික සුවය, සැනකීම වෙනුවෙන් ආගමික කටයුතු කෙරෙහි නැඹුරු විය යුතු වේ.
තමන් කැමති, ගරු කොට සලකන ආගමක් අනුගමනය කරමින් ඒ සඳහා කටයුතු කිරීම සුදුසු වේ.

තරණ වියේ අවසනා සපුරා ගැනීමේ දී මතු වන ගැටලු සහ අනියෝග

1. ආර්ථික තත්ත්වය අයහපත් වීම
2. අව්‍යෙකිබව හා තරගකාරීබව
3. නිසි අධ්‍යාපන සුදුසුකම් නොතිබීම
4. සුදුසු රැකියාවක් නොලැබීම

මේ ගැටලු එකිනෙක හා සම්බන්ධ බව ඔබට වැටහෙනවා ඇත. හොඳින් අධ්‍යාපනය නොලැබීම නිසා සුදුසු රැකියාවක් නොලැබෙන අතර, එයින් ආර්ථික තත්ත්වය පහතට වැට්ටි. තරුණ අවධිය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් ලමා වියේ දී සහ නව යොමුන් වියේ දී ඔබ හොඳ අඩ්‍යාලමක් දමා ගෙන තිබිය යුතු ය.

මිට අමතරව රැකියාවේ අව්‍යෙකිබව ද, ඇසුරු කරන්නන් අතර අනවබෝධය ද විවිධ ගැටලු සඳහා හේතු වේ.

ගැටලු මග නරවා ගැනීමට ගත යුතු ත්‍රියා මාර්ග

1. අධ්‍යාපන මට්ටම ඉහළ නංවා ගැනීම
2. සුදුසු රැකියාවක් සඳහා සුදුසුකම් සපුරා ගැනීම
3. අමතර ආදායම් ලබා ගත හැකි නිපුණතා ඇති කර ගැනීම
4. අරමුණක් සහිතව ජීවිතය මෙහෙය වීම
5. කාලය කළමනාකරණය
6. ජීවිතය ගැන අවබෝධයෙන් හා වගකීමෙන් කටයුතු කිරීම
7. සෞන්දර්ය කටයුතු, ආගමික කටයුතු 2.5 රුපය - අධ්‍යාපන මට්ටම ඉහළ නංවා ගැනීම

මැදි විය - වයස අවුරුදු 40 සිට 59 දක්වා වූ අවධිය

වයස අවුරුදු 40 - 59 අතර කාල පරාසය මෙයට අයත් වේ. මෙයට පෙර අවධිවල ලත් අත්දැකීම් සහ අවබෝධය මත එක් කොටසක් පැසුණු බුද්ධියෙන් හා ජීවිතාවබෝධයෙන් කටයුතු කරන අතර තවත් සමහරු ගෙවුණු ජීවිතයේ අතපසු වීම් තිබුරදී කරමින් වේගයෙන් ගෙවී යන ඉදිරි ජීවිතයට මුහුණ දීමට උත්සාහ කරති.

2.6 රුපය - මැදි විය

නොමිලේ බෙදා හැරීම පිශිසයි

මේ අවධිය අව්‍යුත්පනී හා මානසික පීඩන බහුල කාලයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය. විවිධ ලේඛි රෝග මතු වන මේ අවධියේ දී තරුණ වියේ දී මෙන් ජව සම්පන්නව කටයුතු කිරීම අපහසුය.

මදා වියෙහි අවශ්‍යතා

කායික අවශ්‍යතා

පෝෂණය

බො නොවන රෝග මතු විමෝ අවදානමක් ඇති බැවින්, අධික සිති, අධික තෙල් හාවිතය අවම කළ යුතු ය. තම ගරීර බර පාලනය කර ගත යුතු අතර සමඟල ආහාරයක් ගත යුතු ය.

ව්‍යායාම

දිනපතා ව්‍යායාම කිරීමත් හිඳුව පෙවනක් ගත කිරීමත් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

විවේකය

දුඩී අව්‍යුත්පනී අවධියක් මුවත් තරුණ වියේදීට වඩා විවේකයක් අවශ්‍ය වේ.

ලිංගික අවශ්‍යතා

ලිංගික අවශ්‍යතා කෙරෙහි වැඩි තැකැරුවක් ඇති වේ.

මානසික අවශ්‍යතා

ආදරය

දරුවන් විදේශගත වීම, හෝ විවාහ වී පවුලෙන් වෙන් වීම නිසා කාංසාමය තත්ත්වයක් ඇති වේ.

විවේකය

ශාරීරක මෙන් ම මානසික විවේකය ද අවශ්‍ය වේ.

සමාජීය අවශ්‍යතා

රැකියාවේ උසස් වීම, වැළැඳුව් වර්ධනය වීම, අපේක්ෂා කරන මේ අවධියේ ආර්ථිකය ගක්තිමත් කර ගැනීමට වෙහෙසයි

විවිධ ආදයම් මාර්ග කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.

දරුවන්ගේ කටයුතු සහ දරුවන්ගේ පවුල්වල කටයුතු පිළිබඳව උනන්දු වේ.

ආධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතා

ආගමික කටයුතු කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් ආධ්‍යාත්මික දියුණුවට යොමු විය යුතු ය.

සමාජ ඉහළාධන, සෞන්දර්ය කටයුතු සඳහා නැමුරු වෙමින් මානසික ආත්මය වළක්වා ගත යුතු ය.

2.7 රුපය - ආගමික කටයුතු කෙරෙහි යොමු වීම

මඳු වියේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැමීමේ දී මතු වන ගැටලු

අනිත් සෑම අවධියක දී මෙන් ම පෙර අවධිවලින් ගක්තිමත් අභිතාලමක් නොවැටුණු විට මේ අවධියේ අවශ්‍යතා නිසි පරිදි ඉවු කර ගැනීම අපහසු වේ. එවැනි ගැටලු කිහිපයක් පහත දක් වේ.

1. ආර්ථික අපහසුතා ඇති වීම
2. රැකියාවේ ගැටලු මතු වීම
3. දැඩි අවශ්‍යතා නිසි පරිදි ඉවු කර ගැනීම
4. අසනීප තත්ත්ව හට ගැනීම
5. දරුවන් ඇත්ත් වීම
6. ලිංගිකව මතු වන ගැටලු

ගැටලු මග හරවා ගෙන මඳු විය හොඳුන් ගත කිරීමට අනුගමනය කළ හැකි ත්‍රියා මාර්ග

1. ආර්ථික කළමනාකරණය
2. කාලය කළමනාකරණය
3. ව්‍යායාමවල යෙදීම
4. හොඳ සෞඛ්‍ය පුරුදු ඇති කර ගැනීම
5. වෙවැනු ප්‍රතිකාර ගැනීම
6. දරුවන් යහ මගට යොමු කිරීම
7. දරුවන්ගේ කටයුතු මතා කළමනාකාරීන්වයක් ඇතිව ඉවු කිරීම
8. සෞන්දර්යාත්මක කටයුතුවලට යොමු වීම
9. සමාජ ඉහ සාධනයට යොමු වීම
10. ආධ්‍යාත්මික දියුණුව වෙනුවෙන් කටයුතු කරමින් ආගමානුකූලව ජ්වත් වීම

වැඩිහිටි විය - වයස අවුරුදු 59 ට වැඩි අවධිය

වයස අවුරුදු 59ත වැඩි පිරිස් වැඩිහිටියන් ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම අවධියේ ඇති විය හැකි කායික වෙනස්කම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- සම තුනී වේ. ඇදෙන සුළ බව අඩු වේ. වියලි ස්වභාවයක් ගනී. රලි සහිත බව වැඩි වේ.
- හිසකෙස් සුදු පැහැ වීමත පටන් ගනී. තුනී හා ගැලවීයන ස්වභාවය වැඩි වේ.
- හිස ගරිරයේ ඉතිරි කොටස්වලට වඩා මදක් ඉදිරියට තෙරා එයි. උරහිස් රුම් වී ඉදිරියට වතු වී ඇති. මේ නිසා උස මදක් අඩු වීම මෙම කාලයේ දී සිදු වේ.
- කන් ඇසීමේ දුබලතා ඇති වේ, අස්ථී ව්‍යුහය වෙනස් වේ, රස දැනීමේ ස්වභාවය වෙනස් වේ, ගරිරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය වෙනස් වේ.

2.8 රුපය - වැඩිහිටි විය

වැඩිහිටි වියෙහි අවශ්‍යතා

කායික අවශ්‍යතා

පෝෂණය

ගරිරය දුරවල වන අවධියකි. ගරිර වර්ධනය නවති. මේ නිසා ගක්ති ජනක ආහාර, ප්‍රෝටීන් මෙන් ම ක්ෂේර පෝෂක ද ඉතා වැදගත් වේ.

එමෙන් ම විවිධ ලෙඛ රෝග අනුව ආහාර රටාව වෙනස් කර ගත යුතු වේ.

ව්‍යායාම

අන් සැම අවධියක දී මෙන් ම ව්‍යායාම ගැලපෙන පරිදි කළ යුතු වේ. ක්‍රියාකාරීව එදිනෙදා කටයුතුවල යෙදීමෙන් ලෙඛ රෝග අවම කර ගත හැකි ය.

විවේකය

වැඩිපුර විවේකය අප්ස්ක්සා කරයි.

මානසික අවශ්‍යතා

ආදරය

අන් අවධිවලට වඩා තමා අවට සිටින්නන්ගේ ආදරය, අවධානය බලාපොරොත්තු වේ.

දරුවන් දුරස් වීම නිසා තනිකම, පාඨව වැනි මානසික තත්ත්ව ඇති වේ.

දරු මූණුපුරන්ගේ ආදරය, කරුණාව බලාපොරොත්තු වේ.

2.9 රුපය - ආදරය, කරුණාව දැක්වීම

සමාජීය අවශ්‍යතා

දරුවන් හා අසල්වාසින් සමග සාමකාලී ව සිටීම වැදගත් වේ.

රෝහල්, බැංකු ආදි පොදු ස්ථානවල දී ප්‍රමුඛත්වයක් හිමි වනු දැකීමට මේ අවධියේ දී කැමතිය. ප්‍රවාහන පහසුකම්, ගාය සහන ආදිය වැඩිහිටියන්ට අවශ්‍ය වේ.

විවිධ සම්බන්ධතාවල නිලතල දැරීමෙන් තමාගෙන් සමාජයට ප්‍රයෝගනයක් වනු දැකීම අප්පේක්ෂා කරයි. අන් අය විසින් පිළිගනු ලැබීමේ කැමැත්ත ඇති වේ.

ආධ්‍යත්මික අවශ්‍යතා

මේ අවධියේ දී ආගමික නැගුරුව වඩාත් වැඩි වීමෙන් මානසික ආතතිය, තනිකම වැනි ගැටු මග හරවා ගත හැකි ය. ආගම මගින් ආධ්‍යාත්මික දියුණුවකට මග පාදා ගත යුතු වේ. අනෙකුත් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ අපහසුතා ඇති වුව ද එවන් දැ දෙස උපේක්ෂාවන් බැලීමේ තුරුව, ආධ්‍යාත්මික දියුණුව සලසා ගැනීම මගින් ලැබෙනු ඇත. එසේ ම ජ්‍යෙන් වීම සඳහා තව අරමුණු සැකසෙන අතර, මරණයට වුව ද අවබෝධයෙන් යුතුව හා නොවියට මුහුණ දීමේ ගක්තිය ලබා ගත හැකි වේ.

වැඩිහිටි වියේ අවශ්‍යතා සැපිරමේ දී ඇති වන ගටලු

තනිකම, අසරුන්ව දුච්චිව දැනෙන මේ අවධියේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ දී මුහුණ පාන ගැටු කිහිපයක් පහත දක් වේ.

1. ආර්ථික තත්ත්වය අයහපත් වීම
2. විවිධ අසනීප තත්ත්ව හට ගැනීම
3. ගැටු දුරවල වීම
4. දරුවන්ගෙන් දුරස් වීමට සිදු වීම
5. සමාජයෙන් ඇත් වීමට සිදු වීම
6. විත්තවේග සමබර කර ගැනීමට අපහසු වීම

වැඩිහිටි වියෙනි ගැටුලු අවම කර ගැනීමට ගත හැකි ත්‍රියාමාර්ග

1. ආගමික කටයුතුවලට වැඩිපුර යොමු වීම/ ආගමික පොත් පත් කියවේම මගින් ආධ්‍යාත්මික යහපැවැත්ම ඉහළ තෙලයකට ගෙන ඒම
2. යථාර්ථ තේරුම් ගෙන එයට මූහුණ දීම
3. සමාජ ගුහසාධන කටයුතු හෝ නිවසේ කාර්යයන්වලට හවුල් වීම
4. වැඩිහිටි සම්නි සමාගම මගින් සමාජීය පැසුර පවත්වා ගැනීම
5. ආච්චි පාලනය කර ගැනීම

2.10 රුපය - ආච්චි පොත් පත් කියවේම

五 ත්‍රියාකාරකම

වැඩිහිටි ජනගහනය දිසුයෙන් වැඩි වන අතර සමාජය තුළ වැඩිහිටියන්ට සැලකීමේ ගුණය ක්‍රමයෙන් අඩු වේ. එය වළක්වාලීමට දායක වන අන්දම උකහා දක්වමින් “වියපත් ව්‍යවන් සුහද්ව රෙක ගැනීම සඳහා අපේ වගකීම” යන මාතාකාව ඔස්සේ රවනයක් ලියන්න.

යොවුන් වියේ සිටින ඔබ වැඩිහිටි වියේ සිටින්නන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට දායකත්වය දුරිය යුතු වේ.

අද වැඩිහිටි විය ගෙවන ඔබේ ආච්චි හෝ සියා වෙත අවධානය යොමු කරන්න. ඔබේ ලදරු අවධියේ දී ඔවුන් ඔබට ඇති දැඩි කිරීමට ආදරයෙන් දායක වූ අන්දම ඔබේ මවගෙන් පියාගෙන් විමසන්න. ලමා වියේදී ද ඔවුන් ඔබ අසල ම සිටිමින් ආදරය, කරුණාව ලබා දුන් අයුරු ඔබට මතක ඇතුවා නිසැක ය.

අද වඩාත් දුබලව හෝ ඔත්පලව සිටින ඔවුන්ට ඔබේ ආදරය, කරුණාව ලබා දී රෙක බලා ගැනීමට අමතක කරන්න එපා. ඔවුන්ට ඒ ආදරය ජීවිතයේ සැඳු සමය ගෙවා ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය බව ඔබට වැටහෙනවා නෙද?

2.11 රුපය - වැඩිහිටියන් රෙකබලා ගැනීම

වියාකාරකම

- ඔබගේ නිවසේ සිටින්නකු/ඇතියෙකු/යහළවෙකු/අසල්වැසියකු වෙතින් විවිධ වයස්වලට අයත් එක් පුද්ගලයකු බැඟීන් තෝරා ගන්න.
- මුළුන්ගේ කායික, මානසික, සමාජීය හා ආධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ වන්නේදැයි විමසා බැලීමට පහත කරුණු ප්‍රධාන කොට ගෙන ප්‍රශ්නාවලියක් සකසන්න.

පොෂණය : ඔවුන් දැනට ගන්නා ආහාර

අනුහවයට කුමති එහෙත් තිතර නොලැබෙන ආහාර
කොපමණ ප්‍රමාණයක් වරකට එක් ආහාරයකින් අනුහව කරනවාද
යන වග

ලදා: උදෑසන ආහාරය බත් කොෂ්ප්‍රේ 1
එළවුල මේස හැඳි 2

ව්‍යායාම : - කරන/නොකරන බව

- දිනපතා/සතිපතා/සතියකට දින කියක් කරන්නේ ද යන බව
- ව්‍යායාම වර්ගය උදා: ඇවේදීම, දිවීම
- වරකට කොපමණ කාලයක් ව්‍යායාම කරන්නේ ද යන බව

ලදා: පැය 1/2

සාරාංශය

පළමා වියෙන් පසු නව යොවුන් විය, තරුණ විය, මැදිවිය හා වැඩිහිටි විය ලෙස පැහැදිලි වෙතස්කම් සහිත අවධි හතරක් හඳුනා ගත හැකි ය. එක් එක් අවධියේ දී ඇති වන කායික, මානසික, සමාජීය හා ආධ්‍යාත්මික අවශ්‍යතා විවිධ වන අතර සමාජය තුළ එම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ දී විවිධ ගැටුපු මතු වේ.

ගැටුපු අවම වන පරිදි ජීවිතය ගෙන යාමට අවශ්‍ය කරුණු හඳුනා ගැනීම මගින් සැම අවධියක දී ම සතුවින් ජ්වත් වීමේ අවස්ථාව උදා වේ. නව යොවුන් විය ගත කරන ඔබ අනික්ත් අවධිවල සිටින අය සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කළ යුතු අතර වැඩිහිටියන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කිරීමේ වගකීම දුරිය යුතු ය.

අන්තර්

1. පළමා වියේ සිට ජීවිතයේ අවසානය දක්වා විවිධ අවස්ථා පෙළගස්වන්න. (පෙර පාඩම් ද සිහිපත් කර ගන්න.)
2. නව යොවුන් වියේ ඔබේ අවශ්‍යතා හයක් නම් කරන්න.
3. යොවනයෙකු ලෙස ඔබේ සමාජ වගකීම් මොනවා ද?
4. තරුණවියෙහි මතු වන සමාජය අවශ්‍යතා තුනක් දක්වන්න.
5. මැදි වියට වැඩිහිටි වියට පොදු අවශ්‍යතා පහක් නම් කරන්න.
6. ගැටුපු තිරාකරණය කරනෙන සාර්ථක ජීවිතයක් ගත කිරීමට ඔබ තුළ වර්ධනය කර ගත යුතු නිපුණතා මොනවා ද?